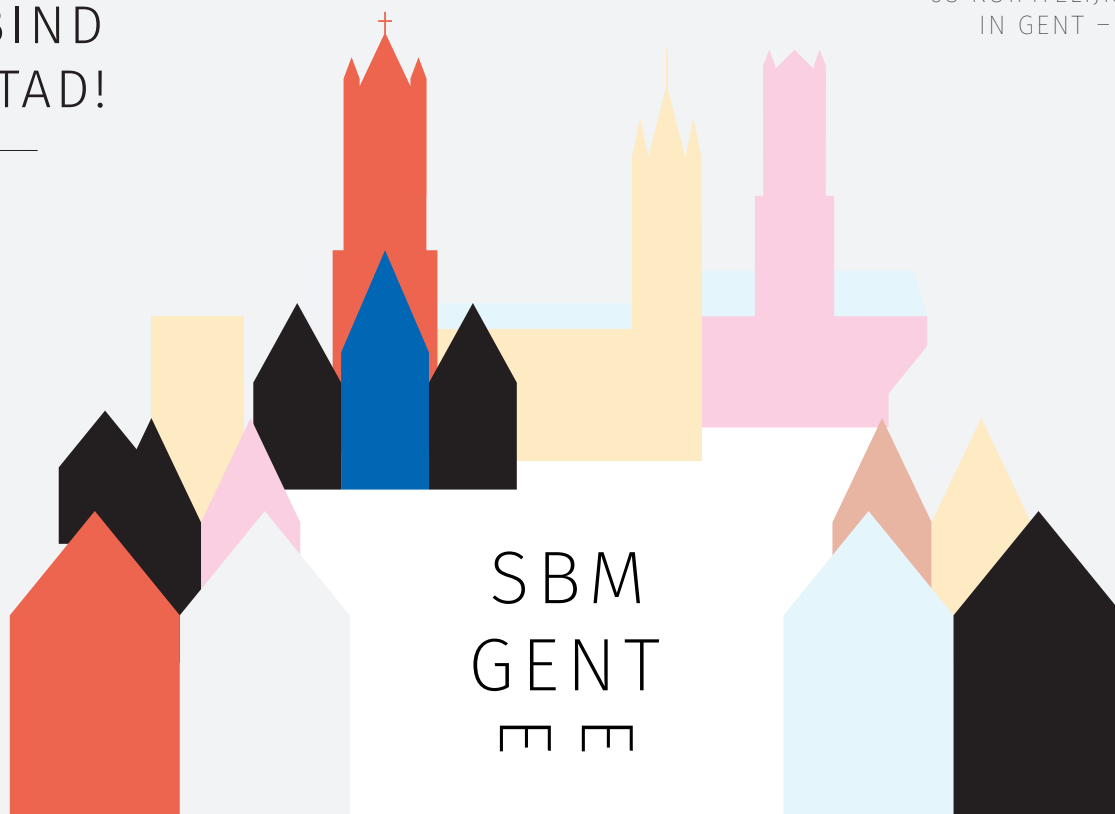

FIETSROUTE:
VERBIND
DE STAD!2 FIETSLUSSEN LANGS
68 RUIMTELIJKE OPGAVES
IN GENT – 2 X 17,5 KMFIETSEN LANGS NIEUWE
STADSONTWIKKELINGEN

Zondag 22 september is **Dag van de architectuur** en **Gent Autovrij**. Tussen 10 en 18u is gemotoriseerd verkeer in de binnenstad verboden en verzorgen architecten rondleidingen in nieuwe hedendaagse gebouwen. Twee fietsroutes leiden langs opengestelde architectuurprojecten en stadsvernieuwingsprojecten. Elke route is ongeveer 17,5 km lang.

Concept en uitwerking
Team Stadsbouwmeester, 2019
Grafische vormgeving
Specht Studio
Fotografie
Olmo Peeters

V.U. Mieke Hullebroeck
Algemeen directeur Stadhuis
Botermarkt 1, 9000 Gent – 2019

VERTREKPUNTEN

FIETSROUTE NOORD

Een fietstocht door het noordwesten van Gent vanuit **Melopee**, het stadsgebouw aan de Nieuwe Dokken.

FIETSROUTE ZUID

Een fietstocht in zuidoostelijke richting vanuit **Kunstencentrum Vooruit**.

De twee fietsroutes kruisen elkaar tussen Vooruit en Station Gent – Dampoort // De Nieuwe Dokken.

Je kan ze ook combineren: start met route NOORD maar stap ter hoogte van Vooruit over op route ZUID, of start met route ZUID en stap ter hoogte van Station Gent Dampoort over op Route NOORD.

Inschrijven voor de rondleidingen kan via www.festivalvandearchitectuur.be
Ontdek alle activiteiten in de autoluwe zone op www.stad.gent/gentautovrij

VERBIND DE STAD!

Gent groeit! Er moet plaats bij gemaakt worden om de bevolkingsgroei op te vangen maar tegelijk moet er oog zijn voor de levenskwaliteit van de bewoners. Innovatieve woonvormen en voorzieningen, en aangepaste mobiliteitssystemen zijn dus nodig. Architectuur is vandaag meer dan alleen maar bouwen. Het is een verhaal van hoe mensen de ruimte optimaal kunnen delen. De twee fietstochten brengen een aantal toekomstgerichte ontwikkelingen in kaart. En een autoloze zondag biedt daarvoor de ideale omstandigheden.

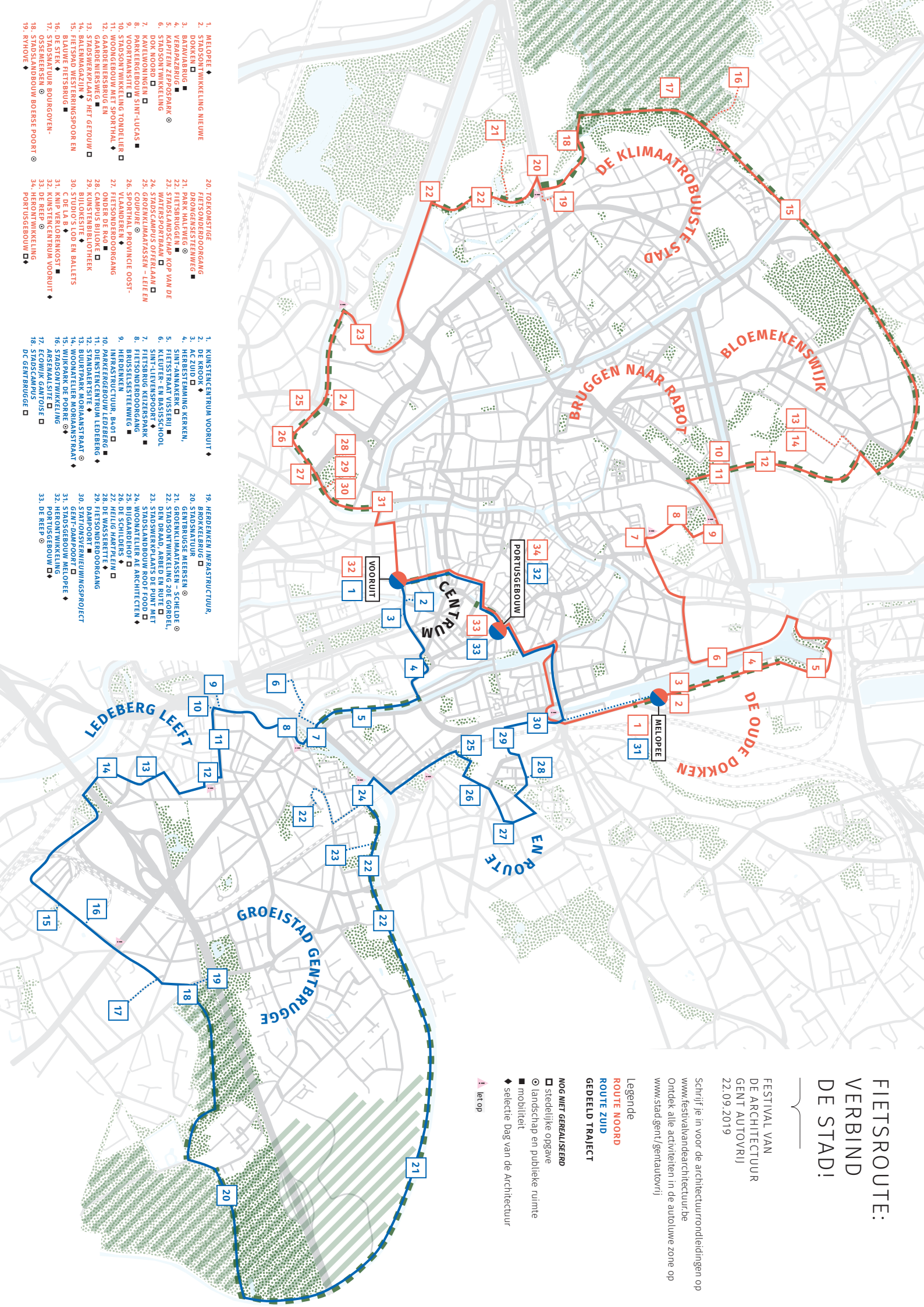
FIETSRROUTE: VERBIND DE STAD!

FESTIVAL VAN
DE ARCHITECTUUR
GENT AUTOVRIJ
22.09.2019

Schrijf je in voor de architectuurrondeleidingen op www.festivalvandearchitectuur.be
Ontdek alle activiteiten in de autovluwe zone op www.stadgent/gentautovrij

Legende
ROUTE NOORD
ROUTE ZUID
GEDEELD TRAJECT

NOG NIET GEREALISEERD
 □ stedelijke opgave
 □ landschap en publieke ruimte
 ■ mobiliteit
 ◆ selectie Dag van de Architectuur
 A letop

1. MELOPÉE ◆
2. STADSONTWIKKELING NIEUWE DOKKEN □
3. VERAAZARING
4. KAPITEIN ZEPHOSPARK ○
5. STADSONTWIKKELING
6. DOK NOORD □
7. KAVELWOONINGEN
8. PARKERINGBOUW SINT-LUCAS ■
9. STADSONTWIKKELING TONNELIER □
10. WOONGEBOUW MET SPORTHAL ◆
11. GAARDEWIERSWEG EN GAARDEWIERSWEG
12. STADSWERKPLAATS HET GETOUW
13. BALEMINGSZIJN □
14. BEIJSJAL HEIJSJALERSPOOR EN BEIJSJAL HEIJSJALERSPOOR EN
15. DE STEK ◆
16. DE STEK ◆
17. OSSEMEIERSWEG
18. STADSLANDBOUW BOERSE POORT ○
19. RYHOVE ◆
20. TOEKOMSTIGE FIETSONDERDOORGANG
21. DROENEGESTELWEG ■
22. FIETSPARKEREN □
23. STADSLANDSCAP KOP VAN DE WATERSPORTEL
24. STADSCAMPUS OFFERLAAN □
25. GROENKLIEMAARSEN – LIEF EN COPURE ○
26. GROENKLIEMAARSEN OOST-VLAANDEREN ◆
27. FIETSONDERDOORGANG ONDER DE RAG
28. CAMPUS BILLOKE
29. KUNSTENBIBLIOTHEEK BILLOKESITE
30. VLOED EN BALLETS
31. KINP VERLOBENOST
32. KUNSTCENTRUM VOORUIT ◆
33. DE REEP ○
34. HERONTWIKKELING PORTUSGEBOUW ◆

1. KUNSTCENTRUM VOORUIT ◆
2. DE KROND ◆
3. AC ZUID
4. SINT-PIETEREN
5. FIETSPARKEREN
6. KLEIJTER-EN-BASSISCHOOI
7. SINT-LIEVENSPORTEL
8. FIETSPARKEREN
9. FIETSONDERDOORGANG HERENKESSTELWEG
10. INFRASTRUCTUUR, BAOT
11. DIENSTCENTRUM LEBBERG
12. STANDERTSITE
13. BUURTPARK WORMASTRAAT ○
14. WOODPECKER OORPASTRAAT
15. STADSONTWIKKELING ARSENAALSITE
16. STADSONTWIKKELING ARSENAALSITE
17. ECOWIK GANTUISE
18. STADSCAMPUS
19. HERDENKEN INFRASTRUCTUUR, BROKKELERIJ
20. STADSNATUUR
21. STADSKUNSTEN
22. STADSONTWIKKELING JOE GORREL, DEN DRAAD, ARBED EN RIJTE
23. STADSWERKPLAATS DE PUNT MET
24. STADSLANDBOUW ROOT FOOD
25. BIJ SCHUUR
26. BIJ SCHUUR
27. HEILIG HAARPLEIN
28. DE WASERETTE
29. FIETSONDERDOORGANG DAMPOORT
30. STATOVSRENIERINGSPROJECT
31. GENT DAMPOORT
32. GENT DAMPOORT
33. HERONTWIKKELING PORTUSGEBOUW ◆
34. DE REEP ○

1. MELOPÉE ◆
2. STADSONTWIKKELING NIEUWE DOKKEN □
3. VERAAZARING
4. KAPITEIN ZEPHOSPARK ○
5. STADSONTWIKKELING
6. DOK NOORD □
7. KAVELWOONINGEN
8. PARKERINGBOUW SINT-LUCAS ■
9. STADSONTWIKKELING TONNELIER □
10. WOONGEBOUW MET SPORTHAL ◆
11. GAARDEWIERSWEG EN GAARDEWIERSWEG
12. STADSWERKPLAATS HET GETOUW
13. BALEMINGSZIJN □
14. BEIJSJAL HEIJSJALERSPOOR EN BEIJSJAL HEIJSJALERSPOOR EN
15. DE STEK ◆
16. DE STEK ◆
17. OSSEMEIERSWEG
18. STADSLANDBOUW BOERSE POORT ○
19. RYHOVE ◆
20. TOEKOMSTIGE FIETSONDERDOORGANG
21. DROENEGESTELWEG ■
22. FIETSPARKEREN □
23. STADSLANDSCAP KOP VAN DE WATERSPORTEL
24. STADSCAMPUS OFFERLAAN □
25. GROENKLIEMAARSEN – LIEF EN COPURE ○
26. GROENKLIEMAARSEN OOST-VLAANDEREN ◆
27. FIETSONDERDOORGANG ONDER DE RAG
28. CAMPUS BILLOKE
29. KUNSTENBIBLIOTHEEK BILLOKESITE
30. VLOED EN BALLETS
31. KINP VERLOBENOST
32. KUNSTCENTRUM VOORUIT ◆
33. DE REEP ○
34. HERONTWIKKELING PORTUSGEBOUW ◆

ROUTE NOORD (17,5KM)

→ START: MELOPEE

I STADVERNIUWING OUDE > NIEUWE DOKKEN

De Oude Dokken worden een volwaardige nieuwe stadswijk met sterke troeven. Via de Bataviabrug ben je met de fiets in minder dan tien minuten in het centrum, te voet sta je in die tijd aan station Gent-Dampoort. De ontwikkeling gebeurt via grondverwerving, wedstrijden, plannen, tijdelijk gebruik en bouwprojecten. Een strakke regie door de stadsdiensten garandeert een kwalitatieve invulling. Maar al wordt tijd noch moeite gespaard om architectuurkwaliteit én maatschappelijke meerwaarde te realiseren, toch is het moeilijk om vat te krijgen op de ontwikkelingsdynamiek in de omliggende wijken. Private vastgoedontwikkelaars haken er in op de publieke investeringen maar geven niet veel terug aan de omliggende wijken. De uitdaging is om hen tot dezelfde kwaliteit te bewegen.

1. MELOPEE ◆

Het nieuwe stadsgebouw bevat een basisschool, crèche, buitenschoolse opvang en een sporthal.

ONTWERPERS: XAVEER DE GEYTER ARCHITECTEN

2. STADSONTWIKKELING NIEUWE DOKKEN □

Aan de oostzijde van het Handelsdok worden 400 woningen gebouwd. Het wordt de eerste energieneutrale wijk in de stad, met een coöperatieve die alle duurzaamheidsdiensten zal leveren aan de bewoners.

3. BATAVIABRUG ■

Drie bruggen over het Handelsdok moeten de Oude Dokken met het stadscentrum verbinden. De Bataviabrug is de eerste die gerealiseerd werd.

4. VERAPAZBRUG ■

De Verapazbrug zal de kleine stadsring naar de Afrikalaan verleggen en verbinden met de Dampoort en de R4. Zo verbetert de leefbaarheid in de omliggende stadswijken en kunnen de geplande ontwikkelingen langs de dokken autoluw aansluiten op de binnenstad.

5. KAPITEIN ZEPPOSPARK ☉

Rondom de Oude Dokken komt een promenade voor fietsers en wandelaars, die aan het Houtdok verbreedt tot een nieuw wijkpark met oude havenkraan en een stadsstrand.

6. STADSONTWIKKELING DOK NOORD □

De ACEC-fabrieken op de site van Dok Noord werden omgevormd tot woon- en werkplekken, winkels, sport- en vrije tijdszaken én een wijkpark in wording.

II STADVERNIUWING BRUGGEN NAAR RABOT

Sinds het stadsvernieuwingsproject 'Bruggen naar Rabot' in 2005 van start ging, zijn er in de wijk letterlijk én figuurlijk bruggen geslagen: een nieuwe tram- en fietsbrug, een ontmoetingscentrum voor jongeren, een park en uiteraard het gerechtsgebouw. De wijk is nu beter verbonden met het centrum en het noorden. Er kwam ademruimte voor een dichtbevolkte wijk waar weinig groen en plaats voor sociaal leven was.

7. KAVELWONINGEN □

Sinds 2007 koopt Sogent met financiële steun van de Stad Gent verkrotte woningen en onbenutte terreinen op. Sogent verkavelt die gronden en verkoopt ze als bouwrijpe percelen aan jonge gezinnen met een gemiddeld inkomen. Aan de Tichelrei vind je op nr. 102 en 104 twee kavelprojecten.

Je rijdt de Sint-Lucasampus op via een fietsdoorsteek in de Groenebriel, net voorbij het Fratersplein.

8. PARKEERGEBOUW SINT-LUCAS ■

AZ Sint-Lucas is het enige ziekenhuis binnen de Gentse stadsring. De bereikbaarheid en het ruimtegebruik werd geoptimaliseerd. Op de campus werd een parking gebouwd die alle parkeerbehoeftes bundelt in één volume.

9. VOORTMANSITE □

Rond de directeurswoning van de voormalige textieldrukkerij Voortman ontwikkelt zich een nieuwe woonwijk. De eerste fase omvat assistentieflets en een zorghotel. De beschermde landschapstuin rondom de directeurswoning wordt een nieuw stadspark.

Opgelet bij het oversteken van de Blaisantvest.

10. STADSONTWIKKELING TONDELIER □

Tondelier is een nieuwe grote woonwijk in het hart van de Rabotwijk met meer dan 500 woningen, publieke voorzieningen, een park, een crèche en kantoorruimte.

11. WOONGEBOUW MET SPORTHAL ◆

Ruimte wordt optimaal gebruikt in de wijk: de buurtsporthal wordt gedeeld door scholen en verenigingen én er bovenop worden woningen gestapeld.

ONTWERPERS: DE SMET – VERMEULEN ARCHITECTEN

III STADVERNIUWING BLOEMEKENSWIJK

Voormalige industrieterreinen vormen de motor voor stadsvernieuwing in de Bloemekeswijk. Er komt ruimte voor sociale bedrijvigheid en ontmoeting op de voormalige UCO-site en langs de Lieve verschijnen extra stadsnatuur. De wijk wordt met fietsroutes verbonden met de rest van de stad.

12. GAARDENIERSBRUG EN GAARDENIERSWEG ■

De fietsroute brengt je over een gecombineerde fiets- en trambrug die de verbinding maakt met het noorden van Gent.

13. STADSWERKPLAATS HET GETOUW □

Voormalige textielfabrieken bundelen onder de naam "het Getouw" diverse sociale werkstellings- en leerplekken. Sociale economie creëert meer en betere werkgelegenheid voor mensen die moeilijk hun weg vinden op de arbeidsmarkt.

14. BALENMAGAZIJN ◆

Een voormalige opslagloods voor katoenballen werd omgetoverd tot een centrale ontmoetingsplaats voor de wijk.

ONTWERPERS: TRANS ARCHITECTUUR | STEDENBOUW

IV

DE KLIMAATROBUUSTE STAD

De klimaatverandering laat zich steeds meer voelen, zeker in de stad, waar de stenige omgeving in warme periodes meer hittestress en bij hevige regenval meer risico op wateroverlast veroorzaakt. Gent wil zich daartegen wapenen door de stad klimaatrobuust te maken. Met de uitbouw van een netwerk van groenklimaatassen krijgen groen en water een meer prominente plaats in de stad en worden kansen op duurzame mobiliteit geboden.

15. FIETSPAD WESTERRINGSPoor EN

BLAUWE FIETSBRUG ■

Het Westerringspoor is een ongeveer 10,1 ha grote groenzone op een vroegere spoorverbinding. Er loopt een fietsas die de 19e- en 20e- eeuwse gordel van de stad verbindt met station Gent-Sint-Pieters.

Waar het fietspad splitst, hou je rechts het onverharde pad aan. Om de Stek te bezoeken, stap je te

voet verder. Het is niet toegelaten om te fietsen in de Bourgoyen-Ossemeersen.

16. DE STEK ◆

De Stek herbergt het clubhuis van jongeren-natuurvereniging JNM en de kantoren van Natuurpunt Gent.

ONTWERPERS: DE SMET – VERMEULEN ARCHITECTEN

17. STADSNATUUR BOURGOYEN-

OSSEMEERSEN ☉

Net buiten Gent ligt Stedelijk Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen. De uitgestrekte vochtige graslanden vormen een natuurre-servaat om te koesteren.

18. STADSLANDBOUW BOERSE POORT ☉

Boerse Poort is een ecologische volkstuin door en voor de Brugse Poort.

19. RYHOVE ◆

Dit bedrijfsgebouw voor maatwerk werd met zorg ingepast in een stedelijke woonwijk. Het laat zien dat ook economische activiteit een plaats kan hebben in de stad.

ONTWERPERS: TRANS ARCHITECTUUR | STEDENBOUW

20. TOEKOMSTIGE FIETSONDERDOORGANG

DRONGENSESTEENWEG ■

De bouw van een veilige fietsonderdoorgang is gepland.

21. PARK HALFWEG ☉

Dit nieuwe park vormt een schakel tussen de grotere groengebieden in de omgeving. Het bestaande meersengebied werd geïntegreerd in het park. De meersen zijn niet toegankelijk, maar er is wel een observatiepunt. Er zijn nog overblijfselen van de fabriek die er ooit stond en stapstenen verwijzen naar het vroegere Westerringspoor.

22. FIETSBRUGGEN ■

Via een nieuwe fietsbrug kun je de Leie oversteken naar de tuinwijk Malem. Het fietspad zelf eindigt aan de Watersportbaan. Binnenkort verschijnt hier een nieuwe brug waarover je recht de Blaarmeersen in rijdt.

23. STADSLANDSCHAP KOP VAN

DE WATERSPORTBAAN □

Ondanks renovaties en toevoegingen vertoont deze omgeving nog steeds een grote mate van samenhang. Het is een unieke site waar (sportief-recreatief) landschap, (sociaal) woonprogramma en gerichte voorzieningen één coherent modernistisch ensemble vormen. Die kwaliteit staat sinds enige tijd onder druk. Er is nood aan een globale visie.

Opgelet aan het kruispunt van de Europabrug.

24. STADSCAMPUS OFFERLAAN □

Voor de campus aan de Offerlaan wordt onderzocht hoe bijkomende gebouwen kunnen worden ingepast en hoe de verschillende scholen klassen, sportzalen, cafetaria's en repetitieruimte kunnen delen. Dit om het tekort aan ruimte op te vangen. Versleten gebouwen worden afgebroken om de doorwaadbaarheid van de site en interactie tussen de gebruikers te verhogen. Een nieuw masterplan moet dat in goede banen leiden.

25. GROENKLIMAATASSEN – LEIE EN COUPURE ☉

Gent profileert zich als een groene stad, maar is in realiteit nog te grijs, bebouwd, verhard en versteend. Ontharden is dus de boodschap. Acht Groenklimaatassen verbinden het stadscentrum met het buitengebied. Zo kunnen in één klap uitdagingen op het vlak van klimaat, recreatie, landschap en ecologie aangepakt worden.

26. SPORTHAL

PROVINCIE OOST-VLAANDEREN ◆

Op het scholencomplex werd extra sportinfrastructuur gerealiseerd als één alomvattend complex dat naast de sporthal en nieuwe lokalen ook een cafetaria en een open-leercentrum bevat.

ONTWERPERS: BOB MCMASTER ARCHITECTEN, BEL ARCHITECTEN

27. FIETSONDERDOORGANG ONDER DE R40 ■

Op verschillende plaatsen vormt de stadsring een barrière tussen wijken. De fietsonderdoorgangen brengen je veilig aan de andere kant!

28. CAMPUS BIJLOKE □

Op de Bijlokecampus huizen diverse culturele en educatieve instellingen zoals STAM, KASK en opleidingscentra voor podiumkunsten en culturele organisaties vandaag al samen. Een masterplan brengt extra kansen in beeld voor nieuwbouw, restauratie en het delen van ruimtes. Zo kunnen organisaties flexibeler inspelen op veranderende noden.

29. KUNSTENBIBLIOTHEEK BIJLOKESITE ◆

De Kunstenbibliotheek brengt de bibliotheekcollecties van KASK, S.M.A.K., Design Museum, STAM, HISK en de Gentse Gidsen samen onder één dak.

ONTWERPERS: ARCHITECTEN VAN ACKER EN PARTNERS

30. STUDIO'S LOD EN BALLETS C DE LA B ◆

Sinds 2008 bewonen opera- en muziektheater LOD en dansgezelschap Les ballets C de la B de voormalige 'Materniteit' op de Bijlokesite en de twee nieuwe repetitiestudio's. Het geheel vormt een boeiende combinatie van oud en nieuw.

ONTWERPERS: ARCHITECTEN DE VYLDER VYNCK TAILLEU

31. KNIP VERLORENKOST ■

Het mobiliteitsplan voerde zeven knips door in het stedelijk weggennet: plekken waar de wagen voortaan niet langer door mag. Zo werden sluiproutes door woonwijken geëlimineerd en komt ademruimte in de stad vrij. In afwachting van een definitieve inrichting zijn de knips tijdelijk ingericht met bloembakken, zitmeubelen en felrode verfstroken op het wegdek.

V CENTRUM

De binnenstad is overbevraagd: op koop-, feest- en evenementdagen is het er over de koppen lopen. Een 'masterplan publieke ruimte' moet een helder kader scheppen om bij te sturen. De as waarlangs we het centrum met de fietsroute doorsnijden, toont zowel de uitdaging als de mogelijke oplossing. In de Walpoortstraat is de auto al enkele jaren niet meer welkom. Met het openleggen van de Reep is een nieuwe publieke verblijfsruimte ontstaan. Langs de Schelde ontstond zo een nieuwe publieke route die culturele plekken als Vooruit en De Krook verbindt met de Portussite en de Sint-Baafsabdij. Dit deel van de fietsroute brengt je bovendien langs enkele sleutellocaties van het Festival van de architectuur.

32. KUNSTENCENTRUM VOORUIT ◆

Vooruit vormt het 'kloppend hart' van het Gentse Kunstenkwartier. Het gebouw, dat inmiddels meer dan honderd jaar oud is, onderging recent een aantal verbouwingen en toevoegingen.

ONTWERPERS: DIAL ARCHITECTS (VERBOUWING)

[Hier kun je overstappen op ROUTE ZUID.](#)

[Dan bedraagt de route in totaal 35 km.](#)

33. DE REEP ☉

De Nederschelde – of Reep – werd in 1960 overkapt en vooral gebruikt als bovengrondse parkeerterrein. De Reep heropenen duurde ruim 15 jaar: er werden drie bruggen gelegd, er kwam een nieuwe sluis, het Veermanpark, een fietsonderdoorgang Sint-Joristragel en de Oude Beestenmarkt en de kaaien werden heraangelegd.

34. HERONTWIKKELING PORTUSGEBOUW □◆

Het Portusgebouw, beter bekend als 'de Belgacomtoren' of erger 'het lelijkste gebouw van Gent', ondergaat binnenkort een gedaanteverandering. Rondom het bestaande gebouw komt een glazen gevel, met daarachter appartementen en een hotel. De technische bunker achter de toren wordt gesloopt en maakt plaats voor een nieuwbouw. Aan de kant van de Nederschelde wordt het Veermanparkje een stuk groter.

Tijdens het Festival van de architectuur kun je op de tiende verdieping de expo *Ontwerpen voor Gent* bezoeken.

De rotonde aan de Dampoort is een gevaarlijk knooppunt. Let goed op, en respecteer de verkeersregels.

→ EINDE: MELOPEE

ROUTE ZUID (17,5KM)

→ START: VOORUIT

I CENTRUM

(Zie route NOORD
voor toelichting)

1. KUNSTENCENTRUM VOORUIT ♦

Zie 32. Route NOORD

2. DE KROOK ♦

De Krook bundelt kennis, cultuur en innovatief ondernemerschap in een 'krook' - een bocht - langs de Schelde. Het gebouw omvat een mediatheek, een bibliotheek, kantoren en laboratoria voor de UGent en het Centrum voor Nieuwe Media. Verder is er een polyvalente ruimte, een leescafé en ontmoetingsruimte.

ONTWERPERS: COUSSÉE & GORIS ARCHITECTEN,
RCR ARCHITECTES

3. AC ZUID □

De Stad centraliseert haar diensten in een vernieuwd administratief centrum: het Stads-kantoor. Dit vergt o.a. een reconversie van het oude bibliotheekgebouw en het huidige administratief centrum. Zij zullen fysiek verbonden worden door een brede passerelle tot één gebouw met een ruime publiekszone en twee back office torens.

4. HERBESTEMMING KERKEN, SINT-ANNAKERK □

Leegstaande kerken zijn grote gebouwen, beschermde monumenten en plaatsen met een betekenis voor de omwonenden. In de meeste gevallen zijn er ingrijpende restauratie- en renovatiewerken nodig. Het her-programmeren van religieus erfgoed is echter gevoelige materie. Dergelijke opgaves vragen grondig onderzoek en uitgebreid debat in de publieke arena.

5. FIETSSTRAAT VISSERIJ ■

In de zomer van 2011 voerde de Stad in de Visserij de allereerste fietsstraat in België in. Mee onder impuls van het Gentse initiatief werd de fietsstraat in februari 2012 opgenomen in de officiële wegcode.

II STADSVERNIEUWING LEDEBERG LEEFT!

In 2006 startte een grondige vernieuwingskuur voor Ledeberg: "Ledeberg leeft". Samen met bewoners en lokale verenigingen werd nagedacht over de belangrijkste behoeften van de wijk. Dat leverde zes doelstellingen op: (1) meer en mooier groen; (2) hogere woonkwaliteit; (3) vlotter en veiliger verkeer; (4) vernieuwde toegangen; (5) meer en actievere dienstverlening; (6) meer ruimte voor ontmoeting. Stadsvernieuwing in Ledeberg draait dus om mensen, niet om stenen.

Daarom werd gekozen voor een brede, geïntegreerde aanpak met aandacht voor het ruimtelijke, het socio-economische en socio-culturele verhaal.

6. KLEUTER- EN BASISCHOOL SINT-LIEVENSPOORT ♦

Een voormalig kloostergebouw werd een hedendaags school.

ONTWERPERS: EVR-ARCHITECTEN,
CALLEBAUT ARCHITECTEN

7. FIETSBRUG KEIZERSPARK ■

Dankzij deze brug werd het stadscentrum voor de inwoners van Ledeberg een stuk makkelijker bereikbaar.

In het park rechts het dalende pad nemen richting fietsonderdoorgang.

8. FIETSONDERDOORGANG BRUSSELSESTEENWEG ■

Op verschillende plaatsen vormt de stadsring een barrière tussen wijken. De fietsonderdoorgangen brengen je veilig aan de andere kant.

9. HERDENKEN INFRASTRUCTUUR, B401 □

De B401 brengt de autosnelweg tot in het hart van de stad. Sinds de bouw van deze fly-over in de jaren '70 is de visie op mobiliteit echter drastisch gewijzigd. Daarom onderzoekt de stad toekomstscenario's voor het viaduct met aandacht voor duurzame mobiliteit én voor de invulling van de ruimte die kan vrijkomen op, onder en naast het viaduct.

10. PARKEERGEBOUW LEDEBERG ■

Een nieuw parkeergebouw in Ledeberg, dat plaats zal bieden aan 520 wagens, moet de lokale parkeerlast verlichten en functioneren als P&R faciliteit, zodat autoverkeer meer en meer uit het centrum geweerd kan worden.

11. DIENSTENCENTRUM LEDEBERG ♦

In 2006 besliste de Stad het historisch waardevolle gebouw grondig aan te pakken. De gevel kreeg een facelift, maar de meest ingrijpende vernieuwingen zitten achter de façade.

ONTWERPERS: ARCHITECTEN DE VYLDER VINCK TAILLEU

12. STANDAERTSITE ♦

Met hun centrale ligging in het dichtbevolkte Ledeberg boden de panden van de ter ziele gegane doe-het-zelf zaak Standaert een grote opportuniteit om ruimte vrij te spelen voor de wijk. Het bewonersinitiatief 'Ledeberg Doet het Zelf' ijverde voor een open, groene en verkeersvrije buitenruimte met een stek voor Ledebergse organisaties.

ONTWERPERS: MURMUUR, AE ARCHITECTEN, CARTON123

Je kan door de Standaertsite fietsen naar de Hilarius Beltorfstraat.

13. BUURTPARK MORIAANSTRAAT ☉

De binnengebieden van flatgebouwen worden vaak ingepalmd door parkeerboxen. De Moriaanstraat toont dat het anders kan: er werd een speelterrein ingericht. De oude loods werd behouden en opengewerkt tot een overdekt sportveldje.

14. WOONATELIER MORIAANSTRAAT ♦

Van op de straat valt het niet meteen te zien, maar achter de gevel werd een oude woning met magazijn verbouwd tot een hedendaagse stadswoning.

ONTWERPERS: GAFPA

Op het Moscouviaduct sla je linksaf.

Opgelet bij het oversteken.

III GROEISTAD GENTBRUGGE

Het Moscouviaduct markeert de grens van Ledeberg naar Gentbrugge, een scherpe overgang, van de typische 19e-eeuwse naar de al even typische 20e-eeuwse gordel van de stad. De kavels en de woningen worden wat groter en in veel gevallen werd er halfopen of zelfs vrijstaand gebouwd. Her en der ligt voormalig industrieterrein ingesloten, en grote infra-structuren doorsnijden het woonweefsel. De opgave is hier dus driedelig: de voormalige industriële terreinen en infra-structuren moeten worden herdacht; vervolgens kan gezocht worden naar plekken voor het verdichten van het woonweefsel; tenslotte moet de nabijheid van water en groen voluit worden uitgespeeld.

15. WIJKPARK DE PORRE ☉♦

In de wijk Moscou-Vogelhoek was er nood aan groen en ruimte voor de buurt. Op de oude site van textiel fabriek De Porre werd in 2014 een park aangelegd dat historische relictten van de fabriek mee integreert. In en aan het park werd de basisschool De Sportschool uitgebreid en werd het Wijkcentrum De Porre gebouwd.

ONTWERPERS: VANDRIESSCHE ARCHITECTEN,
BUREAU VOOR VRIJE RUIMTE

16. STADSONTWIKKELING ARSENAALSITE □

In een volgebouwde stad zijn er maar weinig onontwikkelde gebieden over. Tussen Ledeborg, Gentbrugge en Moscou liggen verschillende dergelijke gebieden die op termijn mee stad kunnen worden. De grote Arsenalsite zouden we kunnen aanwenden als experimenteerruimte voor nieuwe vormen van stedelijke productiviteit, onderzoek en innovatie. Dergelijke grootschalige aaneengesloten gebieden zijn uniek in de stad en moeten te allen tijde behoed worden voor verkaveling.

17. ECOWIJK GANTOISE □

Aan de Bruiloftstraat bevond zich het Jules Ottenstadion, thuishaven van voetbalclub KAA Gent. Na de verhuizing naar de Ghelamco Arena kwam er in Gentbrugge een gebied van ongeveer 5 ha vrij voor een nieuwe modelwoonwijk voor de 21e eeuw, met een zo laag mogelijke ecologische voetafdruk. Duurzaam bouwen, autogebruik beperken, diensten en ruimte delen vormen de uitgangspunten van de ecowijk.

18. STADSCAMPUS DC GENTBRUGGE □

Het vernieuwde Dienstencentrum Gentbrugge wordt hét knooppunt in de wijk en een echt hedendaags stadsgebouw. Verschillende functies gaan er samen: politie, loketten, basis- en muziekschool, bibliotheek, koffiehuis, en buurtplekken krijgen er een vaste stek. Functies bundelen zorgt voor gedeeld gebruik van ruimte, maar ook voor uitwisseling en ontmoeting!

19. HERDENKEN INFRASTRUCTUUR, BROKKELBRUG □

Het E17-viaduct in Gentbrugge kampt al een tijd met bouwtechnische problemen en de ligging dwars doorheen woonwijken wordt in vraag gesteld. De stadsbouwmeester wil alle mogelijke perspectieven voor de infrastructuur op tafel leggen en bediscussiëren. Samen met de bewoners en overheid wordt een onderzoekstraject opgestart. Maar ook nu al kunnen we experimenteren met de zone onder het viaduct.

20. STADSNATUUR GENTBRUGSE MEERSEN ☉

De Gentbrugse Meersen zijn een van de vier groenpolen. Het gebied strekt zich uit over 240 ha. De hoofdingang ligt te midden van woonwijken aan de Braemkasteelstraat. In de buurt van die wijken ligt de klemtoon op re-

creatie. Hoe dieper je het gebied intrekt, hoe meer natuur en bos de bovenhand krijgen.

21. GROENKLIMAATASSEN – SCHELDE ☉

zie 25. Route Noord

22. STADSONTWIKKELING 20E-GORDEL, DEN DRAAD, ARBED EN RUTE □

Drie voormalige fabrieksterreinen, op een boogscheut van elkaar, illustreren het potentieel van dergelijke terreinen voor de stad van morgen. Den Draad en Rute geven een impuls aan het woningaanbod, terwijl Arbed ook economische activiteiten een plaats in de stad geeft.

23. STADSWERKPLAATS DE PUNT MET STADSLANDBOUW ROOF FOOD □

De Punt huisvest reguliere en sociale economie samen in één gebouw, een gerenoveerde werkplaats op de Arbed-site, en is hiermee uniek. Met een hedendaagse nieuwbouw van twintig meter hoog, verbonden met de oude gebouwen via een atrium, werd de capaciteit verdubbeld. Op het dak bevindt zich Roof Food, een stadslandbouwproject.

24. WOONATELIER AE ARCHITECTEN ◆

Deze renovatie van een woning met atelier is eenmalig opengesteld tijdens de Dag van de architectuur.

ONTWERPERS: AE ARCHITECTEN

Steek de sluis over met fiets aan de hand.

IV

STADSVERNIEUWING EN ROUTE

Dampoort - Sint-Amundsberg is een verzameling van buurten met elk eigen karaktertrekken. Om ze met elkaar te verbinden werden ze samengebracht in één stadsvernieuwingsproject: 'En Route'. Samen met buurtbewoners en lokale verenigingen worden pleinen, parken en straten heraangelegd. In ieder deelproject worden de zes thema's van 'En Route' zo goed mogelijk gecombineerd: goed wonen, een bloeiende lokale economie, duurzame mobiliteit, meer groen, samenleven en co-creatie met de buurt. Klimaatneutraliteit en kindvriendelijkheid lopen daar als rode draad doorheen.

Opgelet bij het oversteken van de Forelstraat.

25. BIJGAARDEHOF □

In Sint-Amundsberg krijgt de voormalige Malmfabriek een nieuwe bestemming als collectief woonproject. In 'Bijgaardehof' zal er plaats zijn voor 57 wooneenheden en een wijkgezondheidscentrum. Het wordt daarmee het grootste co-housingproject van het land.

26. DE SCHILDERS ◆

Acht gezinnen leven in dit huis met zeventien slaapkamers, negen keukens en

tientallen kasten. Samen gingen ze het avontuur aan om compacter te leven in een genereuze architectuur.

ONTWERPERS: HAVANA ARCHITECTUUR

27. HEILIG HARTPLEIN □

Het Heilig Hartplein moet een groene, aangename autoluwe ontmoetingsplaats met ruimte voor wijkevenementen worden. Een groep bevlogen buurtbewoners maakte van de pastorie en de pastorietauin alvast hét ontmoetingscentrum voor en door de buurt. De Heilig Hartkerk zal, in overleg met de buurtbewoners, een nieuwe bestemming krijgen.

28. DE WASSERETTE ◆

Het multifunctionele gebouw wordt gebruikt door vzw jong, de spelothek, de basisschool en de buurt. Centrale opdracht was ontmoetingsruimtes binnen en buiten te creëren volgens het concept van brede scholen.

ONTWERPERS: TV ARCHITECT BART DEHAENE - IR-ARCHITECT PETER GELDOF

29. FIETSONDERDOORGANG DAMPOORT ■

Sinds april 2019 kun je via de nieuwe fietsverbinding onder de sporen van Sint-Amundsberg het stadscentrum bereiken.

30. STATIONSVERNIEUWINGSPROJECT GENT-DAMPOORT □

Sinds 2011 wordt gewerkt aan een plan om de omgeving rond station Dampoort kwalitatief herin te richten. De Dampoort moet een veilig en aantrekkelijk knooppunt worden volgens het STOP-principe: eerst de Stappers, daarna de Trappers, dan het Openbaar Vervoer en tenslotte het privévervoer. De gronden nabij de Dampoort (zoals de site van het voormalige pakjesstation) worden een volwaardig nieuw stukje Gent.

De rotonde aan de Dampoort is een gevaarlijk knooppunt. Opgelet dus.

31. STADSGEBOUW MELOPEE ◆

zie 1. Route NOORD

Hier kun je overstappen op ROUTE NOORD.

De route is dan 35 km lang.

V

CENTRUM

(Zie route NOORD voor toelichting)

32. HERONTWIKKELING PORTUSGEBOUW □

zie 34. Route NOORD

33. DE REEP ☉ zie 33. Route NOORD

→ EINDE: VOORUIT